

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2023

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
1.1	Lisäämme elinvoimaa	4
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	4
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	9
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	9
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	10
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	12
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	12
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut.....	14
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	15
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	16
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys	18
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite	20
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	20
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	20
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	24
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	25
5	Voimassaolo ja seuranta.....	25
5.1	Liite.....	26
6	Allekirjoitukset.....	26

12.12.2022

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestäväää kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu hallitusohjelmassa ja AVI-ELY –strategiassa 2020–2023 asetettuihin kansallisiin strategisiin painopisteisiin ja linjauksiin.

1) Lisäämme elinvoimaa Pirkanmaalle – ELY-keskus edistää yritysten tuottavuuden ja työllisyyden kasvua

Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto edistävät yhteistyössä maakunnan talouskasvua panostamalla työmarkkinoiden toimivuuden ja yritysten kilpailukyvyyn parantamiseen sekä pk-yritysten viennin kasvattamiseen. Erityisinä painopisteinä työllisyyden hoidossa ovat osaavan työvoiman saatavuus, yritysten rekrytointiongelmien sekä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistyminen. Team Finland -toiminnassa keskitytään kansainvälistymällä kasvua hakeviin yrityksiin. Uudenlaisia asiakaslähtöisiä työvoima- ja yrityspalvelujen toimintamalleja kehitetään yhdessä sidosryhmien, alueen toimijoiden ja palvelutuottajien kanssa. ELY-keskus vastaa omalta osaltaan hyvässä ja aktiivisessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa eri syin maahan muuttavien onnistuneesta kotoittamisesta. EU-rakennerahoitus tukee työllisyydenhoidon ja yritysten kilpailukyvyyn tavoitteita mm. henkilöstön osaamista kehittämällä ja yritysten tuotannon ja tuotteiden uusiutumiseen panostaen. Maaseuturahaston toimilla panostetaan erityisesti maatalojen ja maaseudun yritysten investointiaktiivisuuden lisääntymiseen ja kilpailukyvyyn parantamiseen.

2) Luodaan hyvää ja kestäväää elinympäristöä Pirkanmaalle

ELY-keskus luo toiminnallaan turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Hyvä pirkanmaalainen asuin- ja elinympäristö muodostuu toimivasta yhdyskuntarakenteesta, turvallisesta ja sujuvasta liikennejärjestelmästä sekä monimuotoisesta ja puhtaasta luonnosta. ELY-keskus luo kestäväää yhdyskuntarakennetta valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden ja maakunnan tavoitteiden mukaisesti. ELY-keskus on aktiivinen toimija

12.12.2022

ilmastomuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa sekä pyrkii toimillaan edistämään hiili-neutraalia Suomea 2030. ELY-keskus aktivoi maaseudun asukkaita omaehtoiseen ja yhteisölliseen asuinalueensa kehittämiseen sekä osaamistason ylläpitämiseen ja kehittämiseen yhdessä Leader -toimintaryhmien kanssa.

Turvallisuustilanne on muuttunut voimakkaasti vuoden 2022 aikana. ELY-keskukset toimivat valmius- ja varautumistoimintaa koskevien alueellisten verkostojen aktiivisena jäsenenä. Tiivistämme yhteistyötä Huoltovarmuuskeskuksen sekä alueellisten kumppanien kesken. Tuotamme verkostoihin monialaista tietoa ja osaamista sekä luomme tilannekuvaa omassa organisaatiossamme, alueellamme ja ohjaavien tahojen suuntaan. Vauraudumme hoitamaan lakisääteiset tehtävämme kaikissa turvallisuustilanteissa, minkä lisäksi kehitämme yhdessä ohjaavien tahojen kanssa valmiuksiamme vastata valmiuslaissa meille asetettujen erityistehtävien hoitamista poikkeustilanteissa.

3) ELY-keskus kehittää toimintaansa ja panostaa henkilöstön osaamiseen

ELY-keskuksessa noudatetaan aina hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Organisaatiota johdetaan aktiivisella viestinnällä ja avoimella henkilöstövuorovaikutuksella. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja asiantuntijuuden vahvistamiseen satsataan. Pirkanmaan ELY-keskuksen toiminnan ja osaamisen kehittämisessä pyritään vahvaan tulevaisuusorientaatioon, jossa kärkiteemat ovat ilmastonmuutos, kiertotalous ja digitalisaatio. Liikenteen ja ympäristön asiakaspalvelukeskuksissa toteutetaan ja kehitetään edelleen sujuvaa, tehokasta ja vaikuttavaa asiakaspalvelu- ja lupatoimintaa. Viestinnän ja palveluiden kehittämisessä hyödynnetään digitalisaation suomia mahdollisuuksia. ELY-keskus on osallistunut aktiivisesti mukana järjestelmä- ja toimintatapauudistusten suunnittelussa ja käyttöönotossa.

Lisäksi ELY-keskukset osallistuvat aktiivisesti uuden strategiakauden (2024–2027) valmisteluun ja erilaisten aluehallinnon rakennevaihtoehtojen määrittelyyn sekä arviointiin. Tuomme ennakoivasti ohjaavien tahojen käyttöön tietoa alueiden tilasta ja aluehallinnon toimintaa koskevista mahdollisuuksista ja kipupisteistä.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” (537/2022) vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Työllisyysasteen nostamiseen pyritään laaja-alaisin toimin alueen kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto panostavat nopeaan ja oikea-aikaiseen yhteistyöhön yritysten kanssa. Esiin nousseita rekryointitarpeita tuetaan välittömästi joko palkkatuella, räätälöidyllä yhteishankintakoulutuksella tai ammatillisella, rekrytoivalla työvoimakoulutuksella sekä muilla TE-palveluilla.

Yritysten toimintaedellytyksiä vahvistetaan asiantuntija- ja koulutuspalveluilla yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Aloittavan yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen mahdollisuuksia tuetaan eri palveluin (esimerkiksi Yrittäjyysbuusti).

Maahan muuttaneiden kansainvälisten osaajien työllistymistä edistetään mm. Imago-ohjelman toimenpitein. Imago-ohjelma myös edesauttaa Talent Boost -toimenpideohjelman ja siihen liittyvän kansainvälisen rekryointimallin rakentamisen tavoitetta.

Pirkanmaan TE-toimisto panostaa työnvälitykseen ja työnhakijoiden osaamisen tunnistamiseen. Työnhakijoiden palvelutarpeet tunnistetaan tehokkaasti ja heidät ohjataan nopeasti joko TE-hallinnon tai muihin palveluihin. Heikossa työmarkkina-asetussa ja työvoiman ulkopuolella olevien työllistymistä edistetään palvelutarpeet tunnistavien valmennuspalvelujen avulla. Osatyökykyisten työllistymistä tuetaan Tuella työhön -pilottihankkeen toimenpitein, joka osin jatkuu vuodelle 2023. Henkilöstön ohjaustyön onnistumiseen on jo otettu käyttöön henkilökohtaisen asiakaspalautteen järjestelmä.

Pirkanmaan kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021 ja se panostaa toiminnassaan henkilökohtaiseen palveluun. TE-toimisto huomioi toiminnassaan asiakaskuntansa erityisesti mm. työstä-työhön -siirtymisillä ja keskittyy nimenomaan alkupalveluun sekä virtaaman es-
toon yli 3 kuukauden työttömyyteen tukeakseen samalla pitkäaikaistyöttömyyden eh-
käisyä. Uuden asiakaspalvelumallin käynnistäminen ja toimeenpano on vuosien 2022–
23 keskeisiä tavoitteita asiakaspalvelussa.

Pirkanmaan ELY-keskus osallistuu TE-palveluita koskevan uudistuksen alueelliseen val-
misteluun ja palveluiden mahdollisimman sujuvaan siirtoon valtiolta kunnille. Tuemme
muutoksen kohteena olevaa henkilöstöä ja osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten uu-
denlaisen toimijuuden määrittelyyn ja rakentamiseen.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttö- myysjaksojen keskimää- räinen kesto, vk (TA)	39	38	38	38
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	36	32	32	32
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työ- paikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3	3	3	3

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuo-
teen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-
yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä
hankkeita.*

Pirkanmaan ELY-keskus edistää valtakunnallisia TKI-tavoitteita tukemalla pk-yritysten
uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.
Rahoituspalvelujen fokuksessa ovat kasvuhakuiset, uutta liiketoimintaa kehittävät, kan-
sainvälisille markkinoille tähtäävät PK-yritykset. Koska ELY-keskuksen omat myöntöval-
tuudet ovat niukat, rahoituspalvelut sovitetaan yhteen muiden julkisten toimijoiden
kanssa. Erityisesti Pirkanmaan vahvat toimialat avaavat yrityksille merkittäviä vientimah-
dollisuuksia Kestävän kasvun ohjelman kautta.

12.12.2022

Rahoituksen suuntaamisessa otetaan huomioon myös maakunnan päivitetyn älykkään erikoistumisen strategian 2022-2027 mukaiset painopisteet.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki-tavoitteen edistämässä (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Yritysten kehittämisavustuksella rahoitetaan erityisesti kasvuhakuisia ja kansainvälisille markkinoille tähtäävien pk-yritysten kehittämistyötä. Aktivoidaan yritysten kehittämishankkeita, jotka kytkeytyvät laajempiin toimintaympäristön yhteiskehittämishankkeisiin (uusi alueellinen TKI-rahoitus ja valtakunnallinen EAKR:n Innovaatio- ja osaamisverkosto). Yritysten kehittämispalveluilla tuetaan pk-yritysten uudistumiseen ja innovaatioiden kaupallistamiseen liittyviä hankkeita. Kansainvälistä kasvua hakevia yrityksiä tuetaan myös yhteishankkeilla, jolloin pyritään tarjoamaan yritykselle sekä kehittämisavustusta että täsmäkoulutushanketta.

Maaseutu-ohjelmasta rahoitetaan haja-asutusalueille kohdentuvia kehittämishankkeita. TKI-tavoitteiden saavuttamiseksi pirkanmaalaiset yritykset tarvitsevat osaavaa työvoimaa, jossa eräänä tärkeänä ryhmänä ovat kansainväliset osaajat; tässä apuna käytetään mm. Talent Boost- ja Imago-ohjelmia. ESR-rahoitusta käytetään yritystoiminnan uudistumisen tukena rahoittamalla henkilöstön osaamisen kehittämistä teknologisen kehityksen rinnalla. Myös monenkeskisten TKI-hankkeiden ja osaamisen kehittämishankkeiden linkitys oleellista (EAKR/ESR-hankeparit).

Team Finland –tavoitteiden mukaisella toiminnalla tavoitellaan KV-palveluita käyttäneiden uusien yritysten määrän lisäämistä sekä ELY-keskuksen rahoitusta käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvua.

Pirkanmaan ELY-keskus panostaa myös jo entisestään hyvään yhteistyöhön tärkeimpien sidosryhmien kanssa. Tällaisia sidosryhmiä ovat mm. Pirkanmaan liitto, alueen korkeakoulut ja muut koulutusorganisaatiot esim. Tredu ja TAKK, Business Tampere, kaupapakamari, Pirkanmaan yrittäjät sekä muu Team Finland -verkosto. ELY-keskus osallistuu valtion ja Tampereen kaupungin välisen ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen, jossa tavoitellaan globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamista. ELY-keskus on osallistunut Tampereen ekosysteemisopimuksen strategisten painopistealueiden valintaan ja osallistuu ekosysteemisopimus pohjaisen kehitystyön johtoryhmän työskentelyyn.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

ELY-keskus edistää maaseuturahaston keinoin uusien yritysten syntymistä ja maaseudun työllisyyden lisääntymistä neuvonnalla, yritysten perustamisavustuksella ja investointituilla. Liiketoiminnan uudistumista tuetaan myös koulutus-, yhteistyö- ja innovaatiohankkeilla sekä yritysryhmien kehittämishankkeilla. Omien palvelujen lisäksi, Team Finland strategian mukaisesti, muiden yrityspalveluja tuottavien tahojen palvelujen välittäminen ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntäminen ELY-keskuksen palvelujen avulla.

12.12.2022

ELY-keskus edistää pirkanmaalaisten toimijoiden (mm. kaupunki, Kauppakamari, yrittäjät) yhteistyön tiivistämistä yritysten menestyledellytyksien parantamiseksi. EU-rahoituksesta tiedotetaan ja tehdään pk-yritysten aktivointia konsortiohankkeisiin ja EIC-rahoitukseen. Kansallinen elpymispaketti tarjoaa alueen yrityksille mahdollisuuden kehittää ja investoida kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan. ELY-keskus aktivoi maaseudun asukkaita omaehtoiseen ja yhteisölliseen alueensa kehittämiseen sekä osaa- mistason ylläpitämiseen ja kehittämiseen rahoittamalla kylä- ja koulutushankkeita yhdessä toimintaryhmien kanssa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Kasvu CRM järjestelmään kirjattujen liidien määrä, kpl	250	250	250	250

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu yhteisiin Team Finland –tavoitteisiin ja kehittää yhteistyötä Team Finland –verkoston toimijoiden ja keskeisten kumppanien kanssa. Vuoden painopisteenä on TF-ydintoimijoiden sekä yksityisten ja alueellisten kumppanien roolien selkeyttäminen sekä TF-palvelupolun sujuvuuden ja asiakaslähtöisyyden kehittäminen.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Uusia palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Team Finland –ydintoimijoiden kanssa huomioiden päivitettävän TF strategiatyön painotukset. Team Finlandin kansainvälisen verkoston palveluiden tunnetuksi tekeminen. Alueellista TF-yhteistyötä (alueelliset vienti- ja kansainvälistymispalveluja tuottavat organisaatiot) tehostetaan ja selkeytetään alueellisten TF-kumppaneiden roolitusta TF-palvelupolun eri vaiheiden mukaisesti. KasvuCRM:n käyttöä tehostetaan yhteisessä asiakkuustyössä ja liidien välittämisessä organisaatioiden välillä.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Pirkanmaan ELY-keskuksen tavoitteena on, että pk-yritykset kasvavat kehittämällä liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä. Tätä tarkoitusta varten ELY-keskus tukee liiketoiminnan uudistumista koulutus-, yhteistyö- ja innovaatiohankkeilla sekä yritysryhmien kehittämishankkeilla. ESR-panostuksilla voidaan vaikuttaa yritysten henkilöstön

12.12.2022

osaamiseen. Erityisenä painopisteenä on kansainvälisen rahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	14	14	14	14
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Pirkanmaan ELY-keskus vahvistaa yhdessä muun alueellisen verkoston (mm. Taike, Pirkanmaan liitto, työllisyyden kuntakokeilu, TE-toimisto) kanssa luovien alojen toimijoiden ja yrityselämän yhteistyötä ja näin tuetaan luovien alojen työllisyyden kasvua.

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

Pirkanmaan ELY-keskus edistää korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä myöntämällä alan yritystoimintaan rahoitusta huomioiden erityisesti Luovan talouden tiekartan linjaukset yrityksille suunnattujen kehittämispalvelujen osalta. ELY-keskus hyödyntää tehokkaammin myös ulkopuolella olevat rahoitusinstrumentit, mm. Crema-rahoitus. ELY-keskus tukee alueen luovan talouden ekosysteemin rakentumista ja osallistuu mm. alueen sosiaalisen ja ekologisen hyvinvoinnin mittariston kehitystyöhön. Kulttuurimatkailun kehittämistyössä huomioidaan kulttuurimatkailun tiekartta sekä alueen arvokkaat kulttuuriympäristöt ja arkkitehtuurikohteet esim. kulttuurireittien luomiseksi. Hanke- rahoituksen keinoin tuetaan Pirkanmaan luonto- ja virkistyspalveluiden kehittämistä sekä hoidetun ja monimuotoisen maaseudun kulttuuriympäristön säilymistä.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Pirkanmaan ELY-keskus varmistaa elintarvikeketjun alkutuotannon toimijoiden säädösten vaatimusten mukaisuutta Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti mm. informoimalla toimijoita rahoitus- ja koulutusmahdollisuuksista. ELY-keskus edistää pirkanmaalaisen lähijä luomuruoan osuuden kasvattamista ruokakäytöksessä mm. tukemalla tila- ja tuottajamyymälöiden perustamista sekä rahoittamalla asiaa edistäviä hankkeita. ELY-keskus edistää elintarvikealan kansainvälistymistä ja elintarvikeviennin myönteistä kehitystä ohjaamalla alan yrityksiä Food from Finland –elintarvikealan kasvuohjelmaan yhteistyössä Team Finland –verkoston kanssa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: *Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.*

Pari vuotta sitten tehdyllä talvihoidon tason nostolla on tavoiteltu tienkäyttäjien tyytyväisyyden parantamista. Tulevien vuosien aikana tienpidon rahoitus vähenee ja samaan aikaan kustannustaso nousee, mikä johtanee väijäämättä asiakastyytyväisyyden laskemiseen, kun tieverkon kunto on jo nykyisellään paikoin heikko. Liikenneturvallisuuteen vaikutetaan pienin infraan kohdistuvien turvallisuustoimenpitein sisältäen tarvittaessa myös nopeustason laskun. Lisäksi pyritään vaikuttamaan muuhunkin kuin infrastruktuuriin yhteistyössä muiden liikenneturvallisuustoimijoiden kanssa. Alueella päätettävissä olevat toimenpiteet kohdennetaan siten, että vaikutukset kohdistuvat mahdollisimman laajasti, mikä korostaa liikennemäärien ja liikenteen koostumuksen merkitystä priorisoinnissa. Tuleva rahoituskehys ei salli alemman tieverkon kunnan parantamista. Merkittävimpään asiakasryhmien kanssa tehdään sidosryhmäyhteistyötä, jota hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	134	130	127	124
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,8	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,5	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto panostavat työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja osaamistarpeiden tunnistamiseen sekä osuvan asiakasohjauksen vahvistamiseen (osaamisen tunnistamisen välineiden ja palvelumallin kehittäminen). Koulutusta kohdennetaan ja räätälöidään osaamistarpeiden perusteella ottaen huomioon erityisen matalan tai vanhentuneen osaamisen kohderyhmät suhteessa työmarkkinoiden vaatimuksiin. Tunnistetaan elinikäisen ohjauksen strategia toimintaa ohjaavana ja suuntaavana asiakirjana.

Mittari: Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).

Koulutusta kohdennetaan erityisesti pohjautuen yritysten laadullisten ja määrällisten työvoimatarpeiden kartoitukseen sekä työn murroksen, toimialojen ja osaamistarpeiden ennakoinnin pohjalta. ELY-keskus ja TE-toimisto suuntaavat palveluja yksittäisistä toimista palvelukokonaisuuksiin (palvelupolkujen ja -kokonaisuuksien rakentaminen), jossa osaamisen kehittäminen nähdään osana eri palveluja (opinnollistaminen, työkokeilut, palkkatuki, työelämäläheisen koulutuksen toteuttaminen). Osaamisen kehittämisessä nähdään merkittävänä myös proaktiivinen toiminta yrityksissä (muutosten ennakointi, jatkuvan oppimisen mahdollistaminen). Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelman väheneminen (myös ESR-rahoituksen toimenpitein). Vahvistetaan oppilaitosten keskinäisiä yhteyksiä, mutta

12.12.2022

myös näiden yhteistyötä sekä yritysten että yrittäjäjärjestöjen kanssa (mm. ESR-rahoitteinen TYRSKY-kokonaisuus). ELY-keskus vahvistaa alueen jatkuvan oppimisen toimijoiden yhteistyötä tukemalla esim. alueellisen jatkuvan oppimisen strategiatyön toimeenpanoa sekä koordinoimalla verkostoja.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Toteutetaan strategian painopisteiden ja toimintasuunnitelman mukaista toimintaa. Kehitetään alueen ohjausosaamista (esim. verkostotapaamiset), vahvistetaan toimijoiden välistä yhteistyötä (teemoitetut, kiertävät kokoukset), laaditaan verkostolle viestintäsuunnitelma ja kuvataan keskeisimmät ennakkointitarpeet elinikäisen ohjauksen ja oppimisen näkökulmasta. Tiivistetään yhteistyötä muiden alueellisten ELO-ryhmien, valtakunnallisen ELO-foorumien ja jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen kanssa.

Vahvistetaan ja tuetaan alueen jatkuvan oppimisen ekosysteemin rakentumista. Kuvataan alueen keskeiset jatkuvan oppimisen toimijat ja kehittämistoimet ja luodaan yhteistyössä uusia toimintamalleja ja pilotteja.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Pirkanmaan ELY-keskus edistää laajassa kumppanuusyhteistyössä eri syistä maahanmuuttaneiden osaamispotentiaalin käyttöönottoa Pirkanmaalla työmarkkinoiden hyväksi.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

ELY-keskus toteuttaa kansallista Talent Boost –ohjelmaa ja edistää sen piiriin kuuluvien palveluiden, ml. Eures-verkoston tunnettuutta sekä käyttöä laajassa yhteistyössä. ELY-keskus on mukana rakentamassa laajoja kumppanuuksia, joiden avulla tuetaan maahanmuuttaneiden rekrytointia sekä työperäistä maahanmuuttoa. Toiminnassa hyödynnetään mm. Eures-verkostoa sekä uutta Work in Finland –toimintaa, jotka molemmat huomioidaan myös alueellisessa viestinnässä.

Tuetaan kuntia erityisesti pakolaisten vastaanoton, kotouttamisohjelmien sekä kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden kehittämisessä siten, että maahanmuuttaneet otetaan mahdollisimman hyvin huomioon palveluiden suunnittelussa. Tulevien vuosien rakenteellisiin ja lainsäädännöllisiin muutoksiin valmistaudutaan yhteistyöverkostoja ja –rakenteita uudistamalla sekä yhteistä tietopääomaa vahvistamalla ja jakamalla. Lisääntyneen maahanmuuton myötä tuetaan kuntia siinä, että maahanmuutto parantaa kuntien työllisyystilannetta ja edistää elinvoimaa.

Osana kumppanuusyhteistyötä toteutetaan uusia koulutusmalleja, joiden myötä ulkomaalaistaustaiset osaajat integroituvat aiempaa tehokkaammin työelämään ja heidän osaamispotentiaalinsa saadaan vahvemmin käyttöön. Tässä tärkeässä osassa on

12.12.2022

yrittäjien vastaanottavuuden lisääminen sekä niiden monimuotoisuus- ja rekrytointiosaimien kehittäminen.

Kotoutumiskoulutusten volyymin kasvattaminen maahanmuuton kasvaneen volyymin (ml. Ukrainasta paenneet) myötä. Kotoutumiskoulutuksessa kehitetään aiempaa nopeampia polkuja suoraan työmarkkinoille mm. osaamiskartoitusten ja työssä kotoututtavan koulutuksen avulla. Uudentyyppiselle asiakasryhmälle (erit. ukrainalaiset) pilotoidaan myös lyhyempiä työelämätaitoihin ja työnhakuun keskittyviä palveluita. Kotoutumiskoulutuksen tuloksia ja laatua seurataan ja koulutusmallia kehitetään jatkuvasti, mm. raportoinnin ja tulospalkkiomallin avulla.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Pirkanmaan maakunta on sitoutunut maakunnalliseen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030. Pirkanmaan ELY-keskus edistää ja toimeenpanee vuonna 2022 hyväksytyjä ilmastopolitiikan suunnitelmia ja strategioita. Teemme aktiivista yhteistyötä myös ohjaavien tahojen kanssa ja annamme oman panoksemme uuden strategiakauden ilmastotavoitteiden ja -mittarien valmisteluun.

ELY-keskus edistää yhdessä maakuntaliiton kanssa Pirkanmaan hiilineutraalisuustavoitteita kehittämällä ja toteuttamalla uudenlaista alueellista yhteistyökonseptia (Hinku-maakunta). Tavoitteena on kehittää myös aluehallinnon roolia ilmastokysymyksissä. ELY-keskus osallistuu Tampereen kaupunkiseudun ilmastotyöhön sekä sidosryhmien toimintaan asiantuntijana. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa Pirkanmaan ilmastofoorumin toiminnasta, joka on suunnattu maakunnan tavoitteeseen sitoutuneille ympäristö- ja ilmastiasiantuntijoille. Ilmastofoorumi toimii tiedon välittämisen kanavana maakunnan sisällä sekä valtakunnallisissa ja EU-tason ilmastotavoitteissa. ELY-keskus on osallistunut aktiivisesti myös Pirkanmaan JTF-suunnitelman laadintaan.

ELY-ilmastotiekarttaa toimeenpannaan ELY-keskuksissa, ilmastoasiantuntijaverkostossa, asiantuntijayhteistyössä sekä osallistumalla ohjaavien tahojen ja strategiapäälliköiden ilmastoryhmään. Pirkanmaan ELY-keskus pitää tiekartta-aineiston ajantasaisena muilta ELY-keskuksilta tulevan palautteen pohjalta. Työssä kuvataan ELY-keskuksen tehtävät ja niiden ilmastovaikuttavuus sekä etsitään keinoja vaikuttavuuden lisäämiseen ja sitoutetaan henkilöstöä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Pirkanmaan ELY-keskus on valinnut vastualueidensa ilmastotyölle painopisteitä, joita se tulevana vuonna työssään edistää. Näitä ovat esim. sopeutumisen kysymykset, liikenteen kestävyys, kiertotalouden potentiaalit eri toimialueilla, energia ja resurssitehokkuus sekä ilmastokestävä yhdyskuntarakente.

12.12.2022

Tiekarttahankkeen tulokset huomioiden edistetään ELY-keskusten välistä yhteistyötä ilmastokysymyksissä. Valtakunnallisella tasolla kehitetään yhteistyötä liittyen ELYn viranomaisnäkökulman ja ilmastoasiantuntijaroolin tietotarpeisiin ja asiantuntijarooliin. Merkittäviä tahoja ovat esimerkiksi Ilmastopaneeli ja tutkimuslaitokset sekä ilmastotiekarttatyössä tunnistetut sidosryhmät. Hankkeiden osalta on tavoitteena vahvistaa ilmastotyötä sekä siihen kytkeytyvää tietopohjaa.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen mm. toteuttamalla maankäyttösektorin ilmastohjelman toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi sekä hyödyntämällä esim. SYKE:n päästötietopalveluja, skenaariotyökaluja ja ilmastokestävä kaavoitus (KILVA) -työkalua.

Varmistamme vihreän siirtymän käynnistymisen YM:n myöntämän EU:n elpymisvälineen (RRF) rahoituksen ja vihreän siirtymän vauhdittamiseen osoitettujen resurssien avulla mm. lupamenettelyihin liittyviä prosesseja vauhdittamalla ja viranomaisten välisestä koordinoinnista huolehtien.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Pirkanmaan ELY-keskuksen virkatyötä kehitetään ilmastonäkökulmia kattavasti huomiioon ottavaksi ilmastotiekarttahankkeen avulla.

Pirkanmaan ELY-keskus rahoittaa puolet Canemure-hankkeen Pirkanmaan osuudesta. ELY-keskus on mukana rahoittamansa Hiilinielut kasvuun Pirkanmaalla -hankkeen ohjausryhmässä. Pirkanmaan ELY-keskuksen tavoitteena on edistää edelleen maakunnan tavoitteeseen vielä sitoutumattomien kuntien HINKU-sitoumuksia. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantatyöstä. Työssä tuotetaan tietoa ja viedään sitä uudella tavalla toimintaan Pirkanmaan ympäristön tilan hyväksi. Maakunnan ympäristötyötä tarkastellaan myös läpileikkaavasti erityisesti ilmastokyvyyksypainopisteen kautta. Seurantaa ja toimintaa toteutetaan yhteistyössä maakunnan liiton sekä muiden toimijoiden kanssa. Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekarttahankkeen tulosten perusteella osallistutaan jatkokehitystyöhön liittyen sen kärkiteemoihin, joita ovat energia, liikenne ja hiilinielut.

Pirkanmaan ELY-keskus myöntää valtakunnallisesti keskitettynä tehtävänä valtionavustusta pientalojen öljylämmityksestä ja kaasulämmityksestä luopumiseen. Pirkanmaalla myös edistetään tuulivoiman lisäämistä.

Pirkanmaan ELY-keskus tekee laajamittaista yhteistyötä yritysten vihreän siirtymän aktivoimiseksi ja tukemiseksi. Näin pyrimme edesauttamaan yritysten kykyä vastata ilmastomuutoksen haasteisiin sekä entisestään vahvistamaan suomalaisten yritysten kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Rakenerahastohankkeissa tehtävässä päätöksenteossa arvioidaan hankkeiden ilmastovaikutukset. Yritysten kehittämisavustusten myöntöperusteissa huomioidaan yritysten vähähiilisyys. Kaikissa rahoitusmuodoissa panostetaan vahvasti energiasiirtymän tukeen, kiertotalouden edistämiseen ja resurssikestävyyteen. Tämä on läpileikkaava teema sekä maaseudun kehittämisen että AURA-

12.12.2022

ohjelmissa. Noudatamme DNSH-periaatetta varmistaaksemme toimenpiteiden positiiviset kokonaisvaikutukset.

Pirkanmaan ELY-keskus on mukana toteuttamassa valtakunnallista kevyen liikenteen KÄPY-ohjelmaa, jolla vaikutetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. MAL-sopimuksen tavoitteilla tähdätään muun muassa vähähiiliseen liikenteeseen. ELY-keskuksen kautta kulkevalla joukkoliikennerahoituksella mahdollisesta joukkoliikenne kaupunkiseudun ulkopuolella. Tampereen kaupunkiseutu on toimivaltainen joukkoliikennealue, joka saa valtakunnallista avustusta joukkoliikenteen edistämiseen. Kaupunkiseudullakin ELY-keskus osallistuu joukkoliikenteen edistämiseen kehittämällä sitä tukevaa infrastruktuuria. Liikennejärjestelmätön keskeisiä tavoitteita on päästöjen vähentäminen, johon keinoja pyritään löytämään kaikilta liikennejärjestelmätön eri tasoilta.

ELY-keskus seuraa toiminta-alueensa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. Syken kunta- ja ELY-keskuskohtaisen päästölaskentajärjestelmän/päästötietopalvelun avulla.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Pirkanmaan ELY-keskus on valinnut yhdeksi toiminnan strategiseksi painopisteeksi kiertotalouden (ml. biotalous). ELY-keskuksessa vahvistetaan kiertotalousosaamista ja tuetaan Suomen tavoitteita kiertotalouden edistämisestä läpileikkaavasti kaikilla hallinnon tasoilla (kunta, maakunta, valtio) sekä eri toimijoiden yhteistyönä (elinkeinoelämä & yritykset, julkinen sektori, kansalaiset ja opetus & tutkimusyhteisö). Sopimuskauden keskeisiä tavoitteita ovat kiertotaloutta tukevien toimintatapojen vahvistaminen edelleen mm. ELY-keskuksen vastuualueiden välillä. Kiertotalous- ja vähähiilisyystavoitteet sekä tavoitteita tukevien digitaalisten ratkaisuiden edistäminen sisältyvät myös Pirkanmaan elpymissuunnitelmaan ja maakuntaohjelmaan.

Kiertotalousratkaisut ja erilaiset kokeilut huomioidaan mahdollisuuksien mukaan tienpidon hankinnoissa. ESR-rahoituksella toteutetaan työllisyystavoitteita tukemalla Tampereen kaupunkiseudun kiertotalousympäristöjä useiden julkisorganisaatioiden, yritysten, osaamisen kehittämisen ja työttömien yhteisinä alustoina (KIERTO-hanke sekä osaamisen kehittämishanke KEOSKI). Pirkanmaan ELY-keskuksessa hyödynnetään CAP-suunnitelman toimeenpanossa Pirkanmaan maaseudun kehittämissuunnitelmassa (2023-2027) annettuja käytännön esimerkkejä kiertotalous- ja ilmastotoimenpiteiden edistämiseksi.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Varmistetaan tuottajavastuuvälvönnän avulla loppukäyttäjille riittävän laaja ja laadukas keräysverkosto sekä kerätyn jätteen korkeatasoinen kierrätys. Jatketään valvontaa ja yhteistyötä muiden Euroopan maiden kanssa koskien etäkauppaa. Toimeenpannaan

12.12.2022

uuden jätelain mukaiset muutokset keskeisimpinä SUP-säädösten toimeenpano, etäkauppaa koskevat vaatimukset ja yhteistyöryhmien perustaminen. Ohjataan ja neuvotaan uusien alojen tuottajayhteisöjen perustamista. Jatketaan jätehuollon tuottajavastuuvälvönnän tuottajarekisterin ja sähköisten palvelujen uudistamista ottaen erityisesti huomioon lainsäädännön muutokset sekä jäte- ja tuotetietojärjestelmän tarpeet. Toteutetaan tuottajavastuun ennakkovälvönnän ja viestinnän OHKE-hanke huomioiden erityisesti kansainvälinen etäkauppa ja uudet kotimaiset tuottajat (kotimaiset etämyyjät, pienet pakkausalan tuottajat sekä SUP-direktiivin toimeenpanon myötä tulevat uudet tuottajat). Toteutetaan EU:n ns. muoviomavararaportointi Suomen osalta sekä osallistutaan muoviomavaraan liittyviin Expert Group-kokouksiin.

Pirkanmaan ELY-keskuksen VALTSU-toimeenpanotehtävät jakaantuvat ELSEVA-alueen ELY-keskusten yhteistyöhön, yhteistyöhön muiden ELY-keskusten koordinaattoreiden ja ympäristöministeriön kanssa sekä kahden laajan jätehuollon yhteistyöryhmän toiminnan koordinoitiin. Järjestetään kaksi yhteistyöryhmän kokousta; eteläiselle ja läntiselle alueelle molemmille omansa. Pidetään säännöllisesti tiedonvaihtotilaisuuksia muiden kuin ELSEVA-alueen ELY-keskusten koordinaattoreiden kanssa erityisesti alueellisten yhteistyöryhmien toiminnasta ja ymparisto.fi -nettisivulle koottavasta tiedosta. Kutsutaan koolle noin kerran kuukaudessa ELSEVA-koordinaatioryhmä, jossa suunnitellaan ja sovitaan eteläisen ja läntisen yhteistyöryhmän toimintaan liittyvistä asioista. Ylläpidetään tilannekuvaa ja esitysmateriaalia VALTSUn toimeenpanosta ja yhteistyöstä alueilla. Tehtäväkokonaisuuden sisällön osalta varmistetaan riittävä vuoropuhelu ja yhteistyö ELY-keskusten ilmasto- ja kiertotalousteemoihin sekä alueiden kehittämiseen ja elinvoiman lisäämiseen. Osallistutaan Kiertotalous-Suomi verkoston toimintaan.

Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen huomioidaan jätteenkäsittelylaitosten ympäristölupahakemuksista annettavissa lausunnoissa.

Tehdään tiivistä yhteistyötä ympäristö- ja elinkeinovastuualueiden välillä erityisesti Suomen kestävä kasvun ohjelman mahdollistaman rahoituksen sekä uusien investointihankkeiden viranomaismenettelyiden ennakoinnissa Pirkanmaan kiertotalouspilotin pohjalta. Kiertotaloudessa on Pirkanmaalla arviolta yli 900 kiertotalouden tai kierrätyksen piirissä olevaa toimijaa.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnallisuuden edistämiseksi.* Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin kaikilla vastuualueilla. ELY-keskusten ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja hillinnän tiekarttatyö vahvistaa ELY-keskuksen toimintaa sopeutumista toteuttavana ja edistävänä tahona. Hyödynnetään tiekartassa tunnistettuja keinoja. ELY-keskus tekee sidosryhmäyhteistyötä kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa ilmastotyössä. Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen

12.12.2022

sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Edistetään maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä sekä maa- ja metsätalouden vesien hallintaa. Toteutetaan tulvariskien hallintasuunnitelmia ja edistetään säännöstelyä koskevien vesitalouslupien muuttamista huomioiden muuttuva ilmasto. Huolehditaan, että viimeisin ilmastotieto on suunnittelusta ja varautumisesta vastaavien toimijoiden saatavilla. Otetaan vesi- ja kalatalouden ilmastoriskit huomioon valvottaessa yleistä etua alueellisessa suunnittelussa ja muissa menettelyissä.

ELY-keskus rahoittaa Metsien hiilinielu kasvuun Pirkanmaalla -koulutushanketta. Tavoitteena on edistää metsien kasvukuntoa kouluttamalla metsänomistajia oikea-aikaiseen metsänhoitoon ja kehittää metsätilakohtainen hiilitaselaskenta. Pirkanmaan ELY-keskus varautuu ääriolosuhteiden vaikutuksiin päivittäisen liikkumisen varmistamisessa osana liikenteen häiriöiden riskienhallintaa.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Pirkanmaan suojelualueverkostoa vahvistetaan suojelua metsäympäristöissä METSO-ohjelman puitteissa ja soilla HELMI-ohjelman kautta. Lisäksi pyritään edistämään kaavojen suojeluvarausten toteuttamista. Toteutetaan aktiivisesti Helmi-ohjelman (elinympäristöjen tilan parantamisohjelma) kunnostus- ja hoitotoimia erityisesti perinnebiotooppien, ja lintuvesien, pienvesien ja metsien osalta. Toteutetaan Pirkanmaan biodiversiteetti-ohjelmaa ja toimenpidesuunnitelmaa. Vieraslajien torjuntaa edistetään valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	710	500	500	500

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Helmi-ohjelman mukaiset vireille tulevat ja käynnissä olevat ennallistamis- ja kunnostushankkeet 37–55 kpl; lintuedet 6–8 kohdetta, perinnebiotoopit 20–25, pienvedet 5–10, metsät 5–10 kohdetta, suot 1–2 kohdetta. Panostetaan Helmi-ohjelmassa erityisesti

12.12.2022

Pirkanmaan raakkujen elinolojen parantamiseen Life-rahaston tuella ja Pirkanmaan pienviesien kunnostustarpeiden selvittämiseen. Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hoitotoimet 2–5 kpl ja lajien elinympäristöjen rajauspäätökset 1–3 kpl tarvittaessa. Luontotyyppien rajauspäätöksiä tarpeen mukaan 1–7 kpl. Natura-alueiden luontotyyppi-inventoinnit 0 kpl ja lajistoinventoinnit 3 kpl. Panostetaan metsä- ja suoelinympäristöjen suojelun toteutukseen METSO- ja HELMI-ohjelmien kautta. Toteutetaan Pirkanmaan Biodiversiteettiohjelmaa yhteistyössä Pirkanmaan liiton kanssa. Suojelualueverkosto ja uhanalaiset luontotyytit ja lajit otetaan huomioon hankkeiden ja suunnitelmien ohjauksessa. Tunnistetaan hiilinielujen merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä ja osana luonnon monimuotoisuuden edistämisen yhteensovittamista.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Toteutetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja toimenpideohjelman sektorikohtaisia toimenpiteitä sekä tulvariskien hallintasuunnitelmaa 2022–2027. Ohjelmien ja suunnitelmien toimeenpanoa edistetään tukemalla vesiensuojelu- ja vesistöhankeita avustuksin sekä antamalla asiantuntija-apua hankkeiden valmistelussa ja sidosryhmien verkostoitumisessa ja toimimalla aktiivisesti kumppanuusverkostoissa. Pääpaino on maa- ja metsätalouden toimenpiteiden kohdentamisessa ja tehostamisessa, pohjavesialueiden suoje-lusuunnitelmien laatimisessa ja säännöstelyjen kehittämishankkeissa. Rakennetuissa vesistöissä lisäksi vanhojen vesistö rakenteiden muuttamisessa kalankulun mahdollista-vaksi sekä luonnonmukaisessa vesirakentamisessa. Jatketaan vanhojen vesistö raken-teiden ja patojen toimivuusselvitystä. Viestitään aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksista, vesiensuojelun ja tulva- ja kuivuusriskien hallinnan tarpeista ja keinoista sekä vesien ti-lan kehitymisestä.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Toteutetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja vesienhoidon 2022-2027 toimenpi-deohjelman sektorikohtaisia toimenpiteitä. Edistetään pintavesitoimenpiteitä panosta-malla erityisesti sidosryhmäyhteistyöhön laajempien hankekokonaisuuksien synty-miseksi. Osallistutaan Suomen kestävä kasvun ohjelman Kipsi 2.0-hankkeeseen. Ver-kostomaista toimintatapaa jatketaan ja edelleen kehitetään Ikaalisten vesienhoidon neu-vottelukunnan sekä eteläisen Pirkanmaan "Pirkkavesi"-verkoston avulla. Verkostoissa tavoitellaan myös ravinteiden kiertoa ja biotalouden edistämistä. Toteutetaan Kovesjoen valuma-alue suunnitteluun liittyvä pilotointihanke. Vuoden 2027 jälkeen hyvän tilan saa-vuttavien vesistöjen kuormitusta tarkastellaan LLR-mallilla toimenpiteiden priorisoi-miseksi. Muuttuva ilmasto huomioidaan omassa toiminnassa sekä tuetaan kumppanei-den ja sidosryhmien hillintä- ja sopeutumistyötä tarpeita yhteensovittaen.

12.12.2022

Myönnetään avustuksia sekä neuvotaan muiden rahoituslähteiden käyttöä alueella ja varmistetaan toteutuksen korkea taso mm. avustettujen hankkeiden ohjauksella ja valvonnalla. Koordinoidaan vesienhoidon suunnittelutyökalun kehittämistä VESSU-hankkeessa yhteistyössä SYKE:n ja ELY-keskusten kanssa. Toteutetaan Yritysten vesi-vastuullisuuden edistäminen ELYjen vesienhoitotyössä -hanketta (OHKE).

Pohjavedensuojelussa edistetään ja tuetaan erityisesti päivitettävien suojelusuunnitelmien kautta tapahtuvaa riskikohteiden tunnistusta ja tutkimusta sekä ajantasaisen suojelusuunnitelmien toimenpiteitä ja niiden seuranta, osallistutaan POAKORI2 toteutukseen (Epilänharju-Villilä A) ja Pisaran testaamiseen.

Jatketaan vuoteen 2033 ulottuvien vesien- ja merenhoidon suunnitelmien pohjaksi tarvittavien tietojen kokoamista. Toteutetaan seurantaohjelmia. Osallistutaan valtakunnallisten vesien- ja merenhoidon työryhmien työhön sekä tietojärjestelmän (PISARA) kehittämistyöhön.

Edistetään kuntien vesienhoitotyötä järjestämällä kaikkien Pirkanmaan kuntien ja ELY:n välisiä tilaisuuksia n. 10 kpl. Alueellisia sidosryhmätilaisuuksia järjestetään pääosin vesienhoidon verkostoissa 5 kpl. Lisäksi osallistutaan CAP27-järjestelmän alueellisiin info-tilaisuuksiin vesiensuojeluun liittyvillä esityksillä sekä vaikutetaan siihen, että viljelijät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat vesistöjen suojelua edistävät toimenpiteet.

Mittari: *Vesistökuunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Jatkavia ja valmistuvia hankkeita 16 kpl ja uusia avustettavia hankkeita arviolta 15 kpl. Vuonna 2022 avustuspäätöksen saaneista hankkeista 3 valmistuu v. 2024.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Pirkanmaan alueella kestävän ja turvallisen kaupunkikehityksen edistämisen kannalta keskeisessä asemassa on Tampereen kaupunkiseudun rakenteen kehittäminen täydennysrakentamisen ja liikennejärjestelmän muutosten, kuten raitiotien ja lähijunaliikenteen, avulla jalankulkua ja pyöräilyä tukevaksi ja vähähiilisemmäksi menettämättä keskeisiä kulttuuriympäristöjen, maiseman ja luonnon arvoja. Muiden kaupunkikeskusten osalta pyritään tukemaan palvelujen elinvoimaisuutta ja keskusten hyvää kytkeytymistä liikennejärjestelmään. Myös toimintojen sijoittuminen kaupunkirakenteessa, mm. julkisten ja

12.12.2022

yksityisten palvelujen sekoittuminen palvelukeskittymissä, tukee joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä luomalla kohdennettua kysyntää. Pirkanmaan ELY-keskus edistää pirkanmaalaisen maaseudun elinvoimaa ja yritysten sijoittumista sekä menestymistä maaseudulla. Maaseudun asukkaiden elinoloihin vaikutetaan kehittämällä palvelurakennetta esimerkiksi etätyötä tukevaksi.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	69,4	69,5	69,5	69,5

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).

Vahvistetaan ELY-keskuksen roolia valtioneuvoston aluekehittämissä päätöksen ja hallitusohjelman edistäjänä sekä aluekehittämistoimijana yhteistyössä maakunnan liiton ja muiden keskeisten kumppaneiden kanssa. Palvelujen ja kehittämisrahoituksen suuntaamista ohjaavat maakuntaohjelmassa ja mm. älykkään kehittämisen strategiassa näkyvät aluekehittämisen linjaukset ja painotukset. ALKE-keskusteluissa tuodaan esiin vuosittain alueen kannalta keskeisimmät keskushallinnon kanssa neuvoteltavat teemat, vuosina 2021 ja 2022 valmistavan teollisuuden kehitys, erityisesti digitalisaatio ja energiasiiirtymä, sekä tapahtumatalouden kehitys. Näissä mm. työllisyys, monenasteisen osaamisen kehittämistarpeet (ml. yritysten tki- ja investointiasteen nosto) sekä alueen saavutettavuus ovat erityisen tärkeitä ulottuvuuksia.

Alueen kehittämisrahoitus perustuu toimijoiden hyvään yhteistyöhön ja tasapainoon alueen erilaisten toimintaympäristöjen välillä (rahoitusta yhteensovittavat keskustelut ja linjaukset maakunnallisten painopisteiden mukaisesti). EAKR-rahoituksen vähentyessä tarve yritysten neuvontaan ja ohjaukseen muihin rahoitusmuotoihin kasvaa ja samalla myös TF-toiminnan merkitys. Yritysten toimintaedellytyksien kehittymistä tuetaan koko maakunnassa. ESR-rahoituksessa puolestaan pyritään mahdollisimman useissa hankkeissa kattamaan koko maakunta toimialueena. Alueen rahoittajat tukevat omalla yhteistyöllään useamman rahoituslähteen hankekokonaisuuksien valmistelua.

Alueen kehittämisrahoituksen (rakennerahastot, maaseuturahasto, meri- ja kalatalousrahasto, maakunnan liiton hallinnoimat kansalliset kehittämisvarat) yhteensovittaminen ja päällekkäisyyksien poistaminen tehdään jatkossa rahoittajatahoista koostuvassa MYR-sihteeristössä aiemman hankeryhmän sijaan ja samalla rahoituskausien saumakohdassa tiivistetään entisestään sihteeristön ja MYRin yhteistyötä – jälkimmäisen strategisen linjaavaa roolia koostaen. Osana maaseudun palvelurakenteen kehittämistä Pirkanmaan ELY-keskus rahoittaa haja-asutusalueiden elinkeinoja tukevia investointeja sekä maaseudun asukkaiden ja toimijoiden hyvinvointia edistäviä hankkeita.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kuntien yleiskaavoitusta edistetään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 pohjalta. Vuoden 2023 MRL:n mukaisissa kuntien kanssa käytävissä kehittämiskeskusteluissa nostetaan esiin erityisesti vihreän siirtymän energianäkökulmaa kestävässä kaupunkikehityksessä ja kaavoituksessa. Edistetään myös kuntien digitaalisia valmiuksia suunniteltuun valtakunnalliseen tietojärjestelmään liittyen tietoa välittämällä. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden arvojen kaavallisen turvaamisen seuranta varmistetaan tehtyyn selvitykseen pohjautuen. Erityistä huomioita kiinnitetään luonnon monimuotoisuuden sekä virkistysalueiden ja –verkostojen turvaamiseen ja kehittämiseen tiivistyvässä yhdyskuntarakenteessa. Edistetään ja aktiivisesti osallistutaan kehittämään ilmastokestäviä työkaluja ja ratkaisuja kaavoituksessa sekä kaavalausunnoissa huomioimaan ilmastokestävyys. Riittävän asuntotuotannon edellytysten varmistamista kaavoituksen ja aktiivisen maapolitiikan toimenpitein edistetään. Ympäristöministeriön strategiaa ja sen vaikuttavuustavoitteita ja painopisteitä kiinnitetään kuntien omaan strategiseen kehittämiseen, aktiivisiin hankkeisiin sekä suunnittelu- ja lupamenettelyn käytäntöihin. Osallistutaan Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan ”Elonkirjo ja energia” ohjaamiseen sekä edistetään kestävää kaupunkikehitystä tukevaa suunnittelua oikeusvaikutuksettoman Tampereen kaupunkiseudun rakennemallin päivytyksessä. MAL-sopimuksen toteuttamista edistetään.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Pirkanmaan ELY-keskus uudistaa toimintaansa ja ottaa toiminnan uudistamisen myötä mahdolliset uudet järjestelmät käyttöön. ELY-keskus kehittää aktiivisesti henkilöstön

12.12.2022

osaamista, hyödyntää tietoa päätöksenteossa ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen viestinnässä huomioidaan saavutettavuus, ajantasaisuus ja viestintäkanavien monipuolisuus. Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään CAF –arviointia, johdon laajaa riskiarviotyötä, (ELY-keskuksille yhteisesti käynnistettynä ja johdettuna prosessina), työtyytyväisyyskyselyä (VM-Baro), työn riskeihin liittyvää tarkastelua sekä sidosryhmä-, asiakas- ja palvelutytyväisyystutkimuksia.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

ELY-keskuksen asiakkaat saavat asiantuntevaa, ja sujuvaa ja yhdenvertaista palvelua. . Vastaamme asiakkaiden tarpeisiin ratkaisukeskeisesti yli vastuualuerajojen aikaansaadaksemme mahdollisimman suurta vaikuttavuutta ja osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän ja asiakaskokemuksen mittaamisen selvitys- ja kehittämistyöhön sekä toimeenpanoon. Johdamme ELY-keskusten asiakaskokemusta mm. asiakkuusosaamista kehittämällä ja kehitämme palveluja ja prosesseja asiakastarvelähtöisesti.

ELY-keskus lisää KasvuCRM:n käyttöä. Asiakslähtöisyys on erityisesti kaikkia vastuualueita koskevan kiertotalouden edistämisen keskiössä. Vastuualueiden asiantuntijoista koostuva ELY-kiertotaloustiimi on vahvistanut verkostomaista toimintatapaa ja monialaisen asiantuntijuuden hyödyntämistä ja Pirkanmaan kiertotalouspilotin myötä yhteistyötä on tiivistetty myös ELY-keskuksen ja aluehallintoviraston välillä. Valtakunnallisen kiertotalousohjelman toimeenpanon myötä tiedon vaihtoa ja asiakaslähtöistä toimintatapaa on mahdollista edelleen vahvistaa.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Pirkanmaan ELY-keskus hyödyntää kehittyvää teknologiaa ja nykyaikaisia työskentelyalustoja. Tällä edistetään entisestään paikkariippumatonta työskentelyä. ELY-keskus osallistuu tarvittaessa valtakunnallisen digiohjelman toimeenpanoon ja kehittää henkilöstön digitaalisia kyvykkyyttä ja digiturvallista osaamista.

12.12.2022

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	> 4	> 4	> 4	> 4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Maaperä kuntoon –ohjelman konsulttien kanssa käydään säännöllisiä palautekeskusteluja, joiden tarkoituksena on kehittää tilaajan ja palvelun tuottajan toimintaa. Pilaantuneiden maiden selvitys- ja puhdistushankkeiden avustuksissa ja hankintojen kilpailutuksissa edistetään ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden toteutumista ja painotetaan riskiperusteisuutta, kestävyyttä, laatua ja kustannustehokkuutta. Selvitysvaiheen hankinnoissa puhdistusmenetelmä valitaan kestävyysarviointia käyttäen, jolloin kunnostusvaihtoehtoja tarkastellaan neljästä näkökulmasta (ympäristö, terveys, talous ja sosiaalinen).

Pirkanmaan ELY-keskus toteuttaa innovatiivisia hankintoja työvoima- ja yrityspalveluissa hankinta- ja substanssilainsäädännön sekä talousarvion perusteiden mukaisissa raameissa. Vaikuttavuuden hankinnan osalta Pirkanmaan ELY-keskus on ollut edelläkävijä työllisyyttä edistävässä TE-palveluhankinnoissa. Vaikuttavuuden hankintaan pyritään myös talousarvion mahdollistamissa uusissa, palvelukokonaisuuksia koskevilla hankinnoissa, joissa kokeillaan myös asiakaskohtaisen budjetoinnin malleja. Pirkanmaan ELY-keskus vie eteenpäin pilotoimaansa palvelualusta.fi hyödyntämistä erityisesti aloittavien yrittäjien palvelussa sekä yleisesti asiakaskokemuksen ja asiakasvuorovaikutuksen mahdollistavia mobiileja välineitä laadun ja hyvän palvelun edistämiseksi.

Tienpidon hankinnat tehdään pääsääntöisesti hankinta-alueella. Keskitettyjen tienpidon hankintojen osalta perustehtävissä tavoitteena on muun muassa toiminnan yhtenäisyys, toimintatapojen arviointi auditoimalla ja mestari-kisälli -toimintamallin käyttöönotto. Lisäksi otetaan käyttöön hankintojen johtamispilotin menetelmät sekä edistetään toimivia markkinoiden syntymistä ja MHU-urakoiden kustannustenhallintaa.

Innovatiiviset julkiset hankinnat pyritään saamaan tulevan rakennerahastokauden työkaluksi mm. kiertotalous- ja vähähiilisysteemojen tueksi.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä*

12.12.2022

asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.

ELY-keskus kehittää ja edistää osaltaan sähköistä ja asiakaslähtöistä asiointia yhteistyössä ohjaavien ministeriöiden ja KEHA-keskuksen kanssa. ELY-keskuksen vastuulla olevista tietovarantojen ajantasaisuudesta huolehditaan. ELY-keskus on aktiivinen toimija alueen yhteistyöverkostoissa. Tavoitteena on parantaa ja kehittää asiakaspalvelua hyödyntäen digitalisaation mahdollisuuksia, kehittämällä tiedon hallintaa sekä huolehtimalla monipuolisesta ja ajantasaisesta viestinnästä. ELY-keskus osallistuu mahdollisiin valtakunnallisiin kehittämispilotteihin ja kokeiluihin (esimerkiksi asiakastytyvyyden mittaamisen kehittämiskäsit, tekoälyn ja robotisaation hyödyntäminen ja kokeilut substanssitoiminnoissa).

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä. Digikyvykkyyden nostamista tuetaan myös vuonna 2022 perustetun digiyhdyshenkilöverkoston avulla.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. ELY-keskukset ottavat käyttöön ohjelman tuottamia ratkaisuja ja sitoutuvat tukemaan niiden käyttöä virastoissa.

Vuoden 2022 aikana on toteutettu digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi. Vuodelle 2023 ELY-keskusten yhteinen digikyvykkyyden tavoitetaso on vähintään 3,2 (asteikko 1-5).

Pirkanmaan ELY-keskus on nimennyt edustajansa sekä valtakunnalliseen digiyhdyshenkilöiden verkostoon että digityöympäristön osaamisverkostoon. Em. yhdyshenkilöt tukevat henkilöstöä digikyvykkyyden nostamisessa, kannustavat osallistumaan digikyvykkyyttä edistäviin koulutuksiin, välittävät verkostoissa käsiteltävät asiat henkilöstölle ja tuovat myös verkostoihin terveisiä virastossa esille nousevista haasteista ja onnistumisista. Käytännön työssä keskeinen oma resurssi on ICT-tukihenkilö, joka ohjaa ja tukee henkilöstöä erilaisten järjestelmien ja laitteiden käytössä ja pitää säännöllisesti infoja ja ”neuvontaklinikoita” digityöympäristön työkaluihin liittyen.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100

12.12.2022

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Pirkanmaan ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA-tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

ELY-keskus parantaa tietoturvatyötään uudistamalla hallintamallia ja kehittämällä henkilöstön digiturvaosaamista. ELY-keskus huolehtii maksajavirastotoiminnan ISO/IEC 27001:2013 vaatimusten mukaisesta tietoturvatyöstä. Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu varmistamaan, että 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain asettamat vaatimukset saavutetaan strategiakaudella. ELY-keskus ottaa virastoille hankittavan riskienhallintatyökalun käyttöön johdon työkaluksi ja systematisoi riskienhallintatyötä.

Tavoite: Julkisen talouden neuvottelussa 5.4.2022 ELY-keskusten toimintamenoihin osoitettiin voimavaroja vihreän siirtymän vauhdittamiseen ja etusijamenettelyn toteuttamiseen. Resurssien käytössä tulee huomioida viranomaisyhteistyön tukeminen sekä se, että ko. resurssi ei saa pienentää perustehtävien rahoitusta. Voimavarojen käyttöä tullaan seuraamaan.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.

Pirkanmaan ELY-keskusta johdetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen ja työhyvinvoinnin edistämiseen panostetaan. Osaamista kehitetään vastaamaan asiantuntijatyön tulevaisuuden tarpeita. ELY-keskus kohdentaa osaamisen kehittämisen toimenpiteitä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Pirkanmaan ELY-keskusta johdetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen ja työhyvinvoinnin edistämiseen panostetaan. Osaamista kehitetään vastaamaan

12.12.2022

asiantuntijatyön tulevaisuuden tarpeita. ELY-keskus kohdentaa osaamisen kehittämisen toimenpiteitä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

- Tienpidon hankinnan toimivuus ja hankintaprosessin tehostaminen
- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuoltoputkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvälvonta
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus
- Öljynsuojarahaston JASKA-hankkeen toimeenpano
- Pilaantuneisuuden selvittämistä tai puhdistamista koskevat avustukset
- Pientalojen öljylämmityksestä ja maakaasulämmityksestä luopumista koskevat avustukset
- Käytöstä poistettujen ja hylättyjen kaivannaisjätealueiden selvitys- ja kunnostushankkeen toteuttaminen
- Muut ympäristönhoitotöiden toteuttamiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Hämeen ELY-keskuksen toimialueilla

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen

12.12.2022

menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2023 sitovasti. Vuosien 2024–2026 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan ti-linpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomääräraha-jako.
Pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelma

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2023 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiina Korhonen, ylijoh-taja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

12.12.2022

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Juha Sammallahti, ylijohaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Mari Rajala, johtaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Mika Sievi-Korte, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2023, LUONNOS 24.11.2022

Liite

	Jako 2022 (pl. kerta- luonteiset, matkat, muut me- not, virkis- tys)	Matkat, muut me- not ja vir- kistys	Palkkaus- ten tarkis- tukset	Toimitila- ja mat- kasäästöt	Ympäristöso- pimuksiin (CAP27) liit- tyvät sopi- muskäsitte- lyt	Monitorointi (CAP27)	Luonnonsuojelu- lain uudistami- sesta johtuvat li- sätehtävät	Vihreän siirty- män vauhdit- taminen	Rahoituskau- den vaihtumi- sen lisäresurs- sit	HE kotoutu- mislain muuttami- sesta, tila- päinen suo- jelu	Muut muu- tokset	MÄÄRÄRAH A YHTEENSÄ
Uusimaa	14 060 741	530 080	322 500	-40 100	73 200	39 900	180 300	525 000	38 200	263 200	0	15 993 021
Varsinais-Suomi	12 816 800	738 020	294 000	-106 400	187 300	64 700	120 100	375 000	97 600	197 400	60 900	14 845 420
Satakunta	2 350 400	124 500	53 900	-15 600	54 400	41 200	0	0	28 400	65 800	0	2 703 000
Häme	6 028 400	203 760	138 300	-25 400	93 500	44 400	180 700	375 000	48 700	131 600	75 000	7 293 960
Pirkanmaa	6 231 000	392 200	143 000	-52 300	82 000	54 800	120 500	450 000	42 700	65 800	0	7 529 700
Kaakkois-Suomi	9 054 100	412 480	207 700	-57 200	47 900	37 400	90 400	75 000	25 000	65 800	0	9 958 580
Etelä-Savo	5 737 459	245 840	131 600	-26 300	92 000	25 500	60 300	0	48 000	65 800	1 013 000	7 393 199
Pohjois-Savo	7 663 600	415 140	175 800	-54 100	132 200	46 600	120 500	150 000	68 900	65 800	0	8 784 440
Pohjois-Karjala	4 097 300	182 060	94 000	-18 600	58 500	26 100	60 300	0	30 500	65 800	60 900	4 656 860
Keski-Suomi	9 505 300	365 560	218 100	-46 400	62 000	33 300	60 300	75 000	32 300	65 800	60 900	10 432 160
Etelä-Pohjanmaa	9 902 600	486 340	227 200	-75 800	31 100	77 900	120 500	825 000	16 200	65 800	0	11 676 840
Pohjanmaa	3 285 200	175 340	75 400	-20 300	82 000	59 000	0	0	42 700	131 600	0	3 830 940
Pohjois-Pohjanmaa	9 188 800	437 260	210 800	-66 900	134 500	61 100	120 500	525 000	70 100	65 800	1 317 800	12 064 760
Kainuu	3 687 200	188 420	84 600	-27 100	30 000	12 500	60 300	75 000	15 600	65 800	0	4 192 320
Lappi	9 360 900	487 920	214 800	-82 200	48 100	18 400	60 300	75 000	25 100	65 800	25 000	10 299 120
KEHA oma toiminta	24 663 200	899 300	565 800	-105 300	0	0	0	0	0	197 400	183 000	26 403 400
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 559 868	0	0	-622 000	391 300	207 200	220 000	571 600	70 000	230 000	592 500	38 220 468
TE-ASPA	5 073 600	0	116 400	0	0	0	0	0	0	0	0	5 190 000
YHTEENSÄ	179 266 468	6 284 220	3 273 900	-1 442 000	1 600 000	850 000	1 575 000	4 096 600	700 000	1 875 000	3 389 000	201 468 188

Tavoite: Pirkanmaan ELY-keskus edistää valtakunnallisen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman tutkimus- ja kunnostusosaamista

Pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelma Maaperä kuntoon –ohjelma

Tehtävä

Jätelain (1072/1993) 35 §:ssä ja jäteasetuksen (1390/1993) 4 luvussa tarkoitettujen valtion jätehuoltotöiden koordinoitua ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamishankkeiden kilpailuttamista, hankintapäätösten tekemistä ja sopimuksenaikaista toimintaa koskevat tehtävät sekä pilaantuneiden maa-alueiden kunnostusavustuksia koskevat tehtävät. Pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetussa laissa (246/2019) säädetään selvittämistä ja puhdistamista koskevista tehtävistä valtionapuviranomaisena ja järjestäjänä.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Tehtävää hoidetaan 7,5 henkilötyövuoden suuruisilla henkilövoimavaroilla, joista 6 on vakituisia ja 1,5 on määräaikaisia. Erillismäärärahasta 35.10.22 maksetaan 6,5 henkilötyövuoden ja toimintamenoista 1 henkilötyövuoden palkkakustannukset. Tavoitteena on, että 0,5 – 1 henkilötyövuotta siirrettäisiin erillismäärärahasta toimintameneihin.

Tavoitteet 2023

- Vuonna 2022 tehdyn Pima-tukilain toimeenpanon väliarvioinnin pohjalta selvitetään mahdollisia säädösmuutostarpeita ja tarvittaessa tehdään esitys muutostarpeista.
- Käydään Alueellisten ELY-keskusten kanssa neuvottelut, joissa tunnistetaan vaikutuksiltaan merkittävimmät isännättömät riskikohteet.
- Selvitetään järjestämistehtävänä 35 kohteen pilaantuneisuus, riskit ja kunnostustarve.
- Aloitetaan 2 uutta valtion jätehuoltotyöhanketta, joista aloitteet ovat tulleet 2019.
- Jatketaan aiemmin aloitettujen 5 valtion jätehuoltotöiden toteuttamista.
- Ratkaistaan vireille tulevat avustushakemukset siten, että keskimääräinen käsittelyaika on enintään 6 kuukautta.
- Valmistellaan PIRELY:n järjestämistehtävänä selvittämien riskienhallintatoimia vaativien kohteiden puhdistamistoimia.
- Jatketaan kehittämishankkeena POAKORI 2:n testausta käytännön kohteilla ja osallistutaan biodiversiteettistrategian kansalliseen toimeenpanoon.
- Uutena kehittämishankkeena alkaa esiselvitys puhdistusvaihtoehtojen ilmasto-vaikutuksista ja miten niitä voidaan huomioida hankintaprosessissa.
- Toteutetaan Maaperä kuntoon -ohjelman viestintää ja tehdään yhteistyötä maaperäkuntoon- verkkosivuston toimituskunnan ja ympäristöhallinnon kanssa.
- Markkinoidaan yhteistyötahoille heidän mahdollisuuttaan hakea tukea pilaantuneiden maiden ja pohjavesien selvittämiseen ja puhdistamiseen.
- Käydään palautekeskustelut puitesopimustoimittajien ja urakoitsijoiden (vastaanottotarkastuksen yhteydessä) kanssa. Toteutetaan selvitys- ja puhdistushankkeista palautekysely.
- Järjestetään Maaperä kuntoon ja Jaska -neuvottelupäivät.
- Osallistutaan valtakunnalliseen Pima-kiertueeseen.

Yhteistyö muiden ELY-keskusten kanssa

Maaperä kuntoon -ohjelma tekee ELY-keskusten kanssa yhteistyötä isännättömien pilaantuneiksi epäiltyjen kohteiden priorisoinnissa ja historiatietojen selvittämisessä. Tarkoituksemme on MATTI-tietojärjestelmästä nostettujen kohteiden lisäksi selvittää syksyn ja talven 2022 – 2023 aikana ELY-keskusten kanssa yhdessä vaikutuksiltaan pahimmat rikikohteet (isännättömät ja isännälliset).

Odotamme ja toivomme, että ELY-keskukset kertoisivat erityisesti kunnille Maaperä kuntoon -ohjelman palveluista ja PIRELYn ja alueellisten ELY-keskusten viranomais-tehtävän rooleista. Toivomme myös, että ELY-keskukset antaisivat Maaperä kuntoon -ohjelmassa laadituista raporteista mahdollisuuksien mukaan pikaisesti lausuntonsa.

Öljysuojarahaston kohteet (Jaska-hanke ja Esko-kohteet)

Tehtävä

Öljysuojarahaston korvaamien öljyn pilaaman maaperän ja pohjaveden puhdistamistarpeen selvittämistä, puhdistustöiden suunnittelua ja puhdistamista koskevat asiantuntijatehtävät.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Tehtävää hoidetaan 2022 1,5 ja 2023 1,3 henkilötyövuoden suuruisilla määräaikailla henkilövoimavaroilla.

Tehtävän hoitamisen ja hankkeiden toteuttamisen rahoittaa Öljysuojarahasto. Maaperä kuntoon ohjelman ja ELY-keskuksen henkilövoimavaroja käytetään esimiehen, lakimies- ja viestintäasiantuntijan osalta myös Jaska -hankkeen toteuttamiseen. Öljysuojarahaston ja Pirkanmaan ELY-keskuksen välisen palvelusopimuksen mukaan tehtävän hoitamisen kustannus on 135 000 euroa, joka kattaa myös KEHA-keskuksen palvelut. Nykyinen palvelusopimus päättyy 2023 lopussa, mutta sen jatkamisesta on 2024 loppuun on käyty keskusteluja Öljysuojarahaston kanssa. Öljysuojarahaston kohteiden selvityksiin ja puhdistuksiin on varattu vuodelle 2022 noin 0,85 milj. euroa ja 2023 0,5 milj. euroa (alv 0 %). Määrä on riippuvainen siitä, kuinka toteutettavat hankkeet etenevät sekä rahaston tekemistä uusista rahoituspäätöksistä.

Tavoitteet 2023

- Öljysuojarahasto ei myönnä uusille kohteille rahoitusta.
- Kaikissa hankkeeseen hakeutuneissa kohteissa on tehty perusselvitys, joten vuonna 2023 ei öljysuojarahaston hankkeissa tehdä enää selvityksiä.
- Toteutetaan käynnissä olevien Jaska- ja Esko-kohteiden puhdistusvaiheiden toteutus aiemmin laaditun suunnitelman mukaisesti.
- Tavoitteena on, että mahdollisimman moni keskeneräinen puhdistuskohde saadaan valmiiksi.
- Uusia puhdistuskohteita alkaa 4-5 kpl (alustavasti 4 kpl in situ / on site / off site ja 1 kpl massanvaihto).
- Päättäneiden Jaska- ja Esko-kohteita luovutusvaihetta (mm. viranomaislausunnot) tehostetaan, jotta vuoden 2023 aikana saadaan luovutettua mahdollisimman moni päättynyt kohde.

Yhteistyö ELY-keskusten kanssa

Kohteita toteutetaan yhteistyössä alueellisten ELY-keskusten kanssa.

KAJAK-hanke

Tehtävä

Kaivannaisjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (190/2013) 15 §:n mukaisten käytöstä poistettujen tai hylättyjen vakavaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavien kaivannaisjätteiden jätealueiden vastuiden selvittäminen, selvittämis- ja kunnostushankkeiden toteuttaminen ja kokeilut.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

KAJAK-hankkeen henkilövoimavarana käytetään Maaperä kuntoon -ohjelman asiantuntijoita.

Tavoitteet 2023

- Jatketaan KAJAK-hankkeessa 3 kohteen selvittämistä ja 3 kohteen seuranta. Aloitetaan 2–3 kohteen selvittäminen tai seuranta.
- Käydään neuvotteluja KAJAK-alueiden omistajatahojen, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa sekä selvitetään näiden alueiden vastuukysymyksiä.
- Viestitään KAJAK-hankkeesta viestintäsuunnitelman mukaisesti.
- Tehdään selvitys KAJAK-kohteiden lähialueilla seuraavien 5–15 vuoden aikana toteuttaviksi suunnitelluista suurista ylijäämämassoista tuottavista maanrakennushankkeista.

Yhteistyö muiden ELY-keskusten kanssa

Teemme tiiviisti yhteistyötä ELY-keskusten kanssa.

Odotamme, että ELY-keskusten asiantuntijat osallistuvat KAJAK-kohteiden ohjaus- ja hankeryhmätyöhön asiantuntijan pohja- ja pintavesiasioiden roolissa. Odotamme myös, että ELYt osallistuvat kanssamme kohdekäynteihin sekä antavat lausunnon kohteiden riskiperusteisesta kunnostustarpeesta heille toimitetun kohteessa tehdyn selvitysraportin pohjalta. ELY-keskukset osallistuvat kunnostustapa-arviointiin suunnittelun aikana valvonnan ja luvituksen kautta.

Mittari	2023 tavoite	2024 alustava tavoite	2025 alustava tavoite	2026 alustava tavoite
Valtion jätehuoltotyönä tai valtionavustusjärjestelmän kautta toteutetut pilaantuneiden alueiden selvitykset	35	35	35	35
Valtion jätehuoltotyönä tai valtionavustusjärjestelmän kautta toteutetut pilaantuneiden alueiden kunnostukset	14	12	12	12